

Toetsing zonder vraagtekens

Toetsing behoort tot de onderwerpen in onze sector waarover soms moeizame, trage en lastig navolgbare discussies plaatsvinden. Op zichzelf is het helder. Iedere accountant is gehouden aan de beroepsregels, die de basis vormen voor onze kwaliteitsbeheersing. Door permanente educatie zorgen we allemaal dat onze vakkennis bij de tijd blijft.

Om de vinger aan de pols te houden, hebben we toetsers en toezichthouders die, al dan niet aangekondigd, aan de deur kloppen. En dan hebben we achteraf ook nog tuchtrechtelijke sancties wanneer de kwaliteit toch onder de maat is gebleven.

Voor de oob-accountantsorganisaties (en de wettelijke controles) hebben we sinds enkele jaren het toezicht bij de AFM beledigd. Dat waarborgt volstrekt onafhankelijk toezicht, wat gezien het maatschappelijk belang van de gecontroleerde beursgenoteerde bedrijven en financiële instellingen een goede zaak is. Het toezicht onder andere accountantskantoren doen we zelf, waarmee we feitelijk de geschiedenis van het collegiaal toezicht binnen de aloude gildes voortzetten.

Accountants die elkaar controleren, is in deze tijd minder vanzelfsprekend dan in de Middeleeuwen. 'Slager keurt zijn eigen vlees!', hoor je al snel misprijzend een Kamerlid roepen. Daarom moet het collegiaal toezicht onafhankelijk zijn, met een gezonde kritische instelling en eenduidig. Kortom, dezelfde eisen die we aan een accountantscontrole stellen. We moeten zeker weten dat toetsers geen vriendjes matsen, maar hun rol ook niet misbruiken om concurrenten een oor aan te naaien. En we moeten zeker weten dat iedere toetsers min of meer tot dezelfde conclusies komt en niet alleen haar of zijn eigen persoonlijke meetlat tevoorschijn trekt.

Onafhankelijk betekent wat ons betreft niet dat een toetsers formeel en afstandelijk blijft - zoals sommigen tegenwoordig van een accountant lijken te verwachten. Een goede toetsers geeft relevante en heldere feedback op zijn bevindingen, maar komt ook met constructieve aanbevelingen en tips.

De discussie die nu plaatsvindt rond de vraag of een toetsers zijn eindoordeel even op kan schorten, zodat het kantoor de tijd krijgt voor wat kleine reparatiewerkzaamheden, zonder dat de Raad voor Toezicht daar naar hoeft te kijken, is wat ons betreft een gemiste kans om echt anders naar toetsing te kijken. Gewoon doen, zouden we zeggen, en niet te veel dooremmeren of de huidige verordening dit al wel of niet toelaat. Het is prima om deze schakel in het proces om te zetten, want belonen is altijd beter dan nodeloos straffen. Maar er kan zo veel meer. Op basis van enkele eenvoudige en inzichtelijke principes die we hiervoor aangaven.

Daarnaast zouden we graag zien dat de Raad voor Toezicht echt een onafhankelijke status heeft, met rechtstreekse banden met alle toetsers. De 'status aparte' die nu voor de SRA (en de aangesloten kantoren) geldt, vinden wij niet passend. Het is toch vreemd dat voor een aantal accountantskantoren collegiale toetsing deel uitmaakt van het betaalde lidmaatschap van een serviceorganisatie terwijl de toetsing bij andere kantoren direct onder verantwoordelijkheid van de Raad voor Toezicht plaatsvindt.

Met de vorming van een onafhankelijk (en misschien zelfs professioneel) 'gilde van toetsers' onder auspiciën van de raad kan ook meer werk worden gemaakt van eenduidige vorming rond kennis en competenties. We horen te veel verhalen over grote verschillen in interpretaties en commentaar tussen individuele toetsers.

Daarnaast vinden wij het van grote waarde dat toetsers worden getraind in een coachende benadering en met verstand van zaken rond bijvoorbeeld automatisering. Daarmee neemt de toegevoegde waarde van een bezoek van een toetsers ook voor de kantoren toe en hoeft er niet steeds zes jaar gewacht te worden tot de volgende visite.

Natuurlijk vindt niet iedereen het leuk als een collega in de keuken komt kijken, vooral wanneer je zelf ook wel weet dat er het nodige op valt aan te merken. Toch is toetsing van groot belang voor onze beroepsgroep, ook omdat dit een van de kroonjuwelen is waarmee wij ons onderscheiden van andere dienstverleners. Goede toetsers werken vanuit een gedeeld *commitment* om de kwaliteit van de beroepsgroep als geheel op een hoger plan te trekken. Een toetsers komt niet vrijblijvend langs, maar mag zich best opstellen als constructieve mentor in plaats van als mopperende politieagent.

Heldere beroepsregels, aandacht voor (echte) permanente educatie en een hoogwaardige vorm van collegiale toetsing zijn de cruciale bouwstenen voor de kwaliteit van onze beroepsuitoefening. Toch blijft het allerbelangrijkste dat iedere accountant vanuit eigen overtuiging meebouwt aan de beste kwaliteit. Professionele trots moet onze basishouding zijn, niet de behoefte om zo min mogelijk last te hebben van zeurende keurmeesters en jeukende beroepsregels.

Deel dit artikel

f in

Marco Moling en Guus Ham zijn respectievelijk voorzitter en directeur van de Nederlandse vereniging van accountants en accountantskantoren (Novak), de belangenvereniging voor mkb-accountants.

GERELATEERD

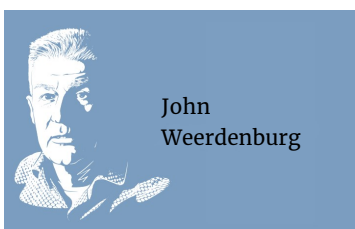

NIEUWS | vandaag

Resultaten toetsing Raad voor Toezicht in lijn met vorige jaren

[Van de door de Raad voor Toezicht getoetste accountantskantoren voldeed in het toetsingsjaar 2021 ruim zeventig procent aan de eisen. Dat is vergelijkbaar met het... →](#)

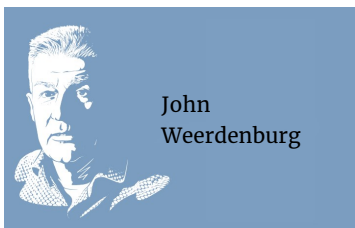

John Weerdenburg

DISCUSSIE | Column | 29 november 2022

Toetsingen nieuwe geest

[John Weerdenburg vraagt aandacht voor een vreemd randje in de regelgeving rondom kwaliteitsbeoordelingen, dat wat hem betreft aanpassing behoeft. →](#)

John Weerdenburg

DISCUSSIE | Column | 03 juni 2022

Zesjaarlijkse toetsing maakt groep kantoren 'kwaliteitslui'

[Wanneer een accountantskantoor pas na zes jaar opnieuw wordt getoetst, kan dat leiden tot een 'hangmatmodus', meent John Weerdenburg. →](#)

NIEUWS | 05 oktober 2021

Raad voor Toezicht gebruikte coronajaar vooral voor innovatie

[In het toetsingsjaar 2020 heeft de Raad voor Toezicht van de NBA door de coronacrisis veel minder toetsingen kunnen uitvoeren dan in andere jaren. Wel heeft de raad... →](#)

NIEUWS | 30 augustus 2021

Reactietermijn consultatie accountantswet verlengd

[De termijn voor het indienen van reacties op het voorstel voor de Wet toekomst accountancysector is vanwege de vakantieperiode iets verlengd. De consultatie sluit... →](#)